

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

обов'язкова

Освітньо-професійна програма:	Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність:	D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань:	D «Бізнес, адміністрування та право»
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Податковий менеджмент» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 28.04.25 року, протокол № 5, та введеної в дію наказом ректора № 164 від 01.05.25 р.

Розробник: **Жаворонок Артур Віталійович**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Жаворонок Артур Віталійович**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП **Віолетта ХАРАБАРА**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина НИКИФОРАК**

Мета навчальної дисципліни: формування загальних, глобальних та спеціальних компетенцій з питань управління податковою політикою, організації стягнення податків і податкового контролю з метою формування оптимального податкового навантаження.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Податковий менеджмент» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти в першому семестрі першого року навчання паралельно із такими дисциплінами як «Фінансовий менеджмент». Вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» є основою для засвоєння інших обов'язкових дисциплін, зокрема «Фіскальна та монетарна політика: макроекономічні та інституційні аспекти», «Бюджетний менеджмент», «Фінансовий моніторинг», а також підґрунтям для проходження виробничої практики і підготовки кваліфікаційної роботи.

Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» вивчення дисципліни «Податковий менеджмент» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК5. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Програмні результати навчання:

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	I	I	4	120	2	16	16	-	-	88	-	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	денна форма				
		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Методологічні основи податкового менеджменту						
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту.	12	2	2	-	-	8
Тема 2. Облік платників податків.	10	1	1	-	-	8
Тема 3. Облік податкових надходжень.	10	1	1	-	-	8
Тема 4. Порядок погашення податкового боргу.	10	1	1	-	-	8
Тема 5. Види перевірок податковими органами.	10	1	1	-	-	8
Разом за ЗМ1	52	6	6	-	-	40
Змістовий модуль 2. Податковий контроль як складова податкового менеджменту						
Тема 6. Контрольна діяльність податкових органів у сфері непрямого оподаткування.	13	2	2	-	-	9
Тема 7. Контроль нарахування та сплати податку на прибуток.	13	2	2	-	-	9
Тема 8. Контроль оподаткування доходів громадян.	12	2	2	-	-	8
Тема 9. Контроль справляння рентних платежів.	12	2	2	-	-	8
Тема 10. Контроль нарахування та сплати місцевих податків і зборів.	10	1	1	-	-	8
Тема 11. Митний контроль.	10	1	1	-	-	8
Разом за ЗМ 2	68	10	10	-	-	48
Усього годин	120	16	16	-	-	88

Тематика лекційних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (завдання)
1	<p>Тема. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту.</p> <p>1. Поняття та завдання податкового менеджменту.</p> <p>2. Об'єкти, суб'єкти та мета податкового менеджменту.</p> <p>3. Функції та складові податкового менеджменту.</p>

2	<p>Тема. Облік платників податків.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність та сутність обліку платників податків. 2. Облік платників податків-юридичних осіб. 3. Особливості обліку самозайнятих осіб та осіб, які займаються незалежною професійною діяльністю. 4. Порядок зняття з обліку платників податків. <p>Тема. Облік податкових надходжень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність і значення обліку платежів та його етапи. 2. Інтегровані картки платників податків та порядок їх відкриття. 3. Документи, що є підставою для відображення в обліку нарахованих та сплачених податкових зобов'язань.
3	<p>Тема. Порядок погашення податкового боргу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок узгодження сум податкових зобов'язань та визначення податкового боргу. 2. Поняття податкового боргу, його типи та статуси. 3. Податкова застава активів платника, який має податкову заборгованість. <p>Адміністративний арешт активів платника, який має податкову заборгованість</p> <p>Тема. Види перевірок податковими органами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, форми, та органи податкового контролю. 2. Класифікація податкових перевірок та їх характеристика. 3. Порядок відбору платників та складання плану-графіку перевірок 4. Порядок застосування та стягнення сум штрафних (фінансових) санкцій та адміністративних санкцій податковими органами.
4	<p>Тема. Контрольна діяльність податкових органів у сфері непрямого оподаткування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Приймання та обробка податкової звітності з ПДВ в умовах подання розшифровок 1. податкового зобов'язання та податкового кредиту. 2. Камеральна перевірка податкової звітності з ПДВ та акцизного податку 3. Документальна невиїзна перевірка ПДВ та акцизного податку 4. Позапланова виїзна перевірка ПДВ та акцизного податку 5. Виїзна планова перевірка ПДВ та акцизного податку
5	<p>Тема. Контроль нарахування та сплати податку на прибуток.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Камеральна перевірка податкової декларації з податку на прибуток підприємства. 2. Документальна перевірка бухгалтерської звітності з питань нарахування податку на прибуток, повнота і правильність відображення в бухгалтерському обліку результатів попередньої перевірки. Дотримання положень по інвентаризації і правильність відображення у звітності її результатів. 3. Достовірність відображення в обліку доходів, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування, доходів від операційної діяльності, інших доходів платника.
6	<p>Темаю Контроль оподаткування доходів громадян.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перевірка правильності утримання, повноти та своєчасності перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб: <ol style="list-style-type: none"> а) достовірність об'єкта оподаткування; б) контроль за правильністю здійснених утримань; в) контроль за повнотою й своєчасністю перерахування в бюджет утриманих податків. 2. Порядок подання до податкових органів декларацій про доходи громадян.
7	<p>Тема. Контроль справляння рентних платежів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Камеральна перевірка податкової звітності з рентних платежів.

	2. Документальна перевірка правильності обчислення та сплати рентних платежів.
8	<p>Тема. Контроль нарахування та сплати місцевих податків і зборів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження місцевих органів влади щодо запровадження місцевих податків і зборів 2. Камеральна перевірка податкової звітності місцевих податків і зборів. <p>Особливості контролю справляння єдиного податку.</p> <p>Тема. Митний контроль.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суть і значення митного контролю та митного оформлення. 2. Перевірка достовірності визначення митної вартості товарів. 3. Перевірка обчислення мита за імпортовані товари.

Тематика практичних занять з переліком питань

п/п	Назва теми (завдання)
1	<p>Тема. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю "податковий менеджмент". Розкрийте його основні завдання та функції. 2. Поясніть, у чому полягає відмінність між податковим плануванням і ухиленням від сплати податків. 3. Опишіть основні етапи організації системи податкового менеджменту на підприємстві. 4. Наведіть приклади внутрішніх і зовнішніх факторів, що впливають на ефективність податкового менеджменту.
2	<p>Тема. Облік платників податків.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняттю «облік платників податків». Яка його мета та значення для податкової системи? 2. Назвіть категорії платників податків, які підлягають обліку в контролюючих органах. 3. Опишіть процедуру взяття на облік юридичної особи як платника податків. 4. Що таке Реєстр платників податків? Які існують типи реєстрів та яку інформацію вони містять? <p>Тема. Облік податкових надходжень.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «податкові надходження». У чому полягає їх роль у формуванні доходної частини бюджету? 2. Назвіть основні види податкових надходжень до: а) державного бюджету, б) місцевих бюджетів. 3. Опишіть, які органи здійснюють облік податкових надходжень в Україні та які інформаційні системи вони використовують.

	<p>Тема. Порядок погашення податкового боргу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «податковий борг». У чому відмінність між податковим зобов'язанням і податковим боргом? 2. Опишіть загальний порядок погашення податкового боргу, передбачений Податковим кодексом України. 3. Назвіть основні способи забезпечення погашення податкового боргу, що застосовуються контролюючими органами. <p>Тема. Види перевірок податковими органами.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «податкова перевірка». Яка її мета та завдання? 2. Перелічіть види податкових перевірок, передбачених Податковим кодексом України. 3. Охарактеризуйте кожен із таких видів перевірок: камеральна, документальна (планова/позапланова), фактична. 4. У чому полягає різниця між камеральною та документальною позаплановою перевіркою?
4	<p>Тема. Контрольна діяльність податкових органів у сфері непрямого оподаткування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття непрямого оподаткування. Які податки відносяться до непрямих в Україні? 2. Назвіть основні завдання податкового контролю у сфері ПДВ та акцизного податку. 3. Опишіть повноваження податкових органів щодо контролю за справлянням: податку на додану вартість (ПДВ) та акцизного податку. 4. Опишіть порядок електронного адміністрування ПДВ в Україні. Як функціонує система блокування податкових накладних? 5. Розкрийте механізм перевірки достовірності податкового кредиту. Які критерії ризику враховують податкові органи? 6. Розгляньте, як здійснюється контроль за цільовим використанням пального та справлянням акцизного податку. Які реєстри ведуться для обліку акцизу?
5	<p>Тема. Контроль нарахування та сплати податку на прибуток.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття та характеристику «податку на прибуток підприємств». Який порядок його нарахування відповідно до Податкового кодексу України? 2. Поясніть, яка облікова база використовується для нарахування податку на прибуток. У чому відмінність між бухгалтерським та податковим прибутком? 3. Яку роль відіграють податкові різниці при визначенні об'єкта оподаткування? 4. Опишіть, які перевірки можуть бути призначені податковими органами для контролю правильності нарахування податку на прибуток. Яка тривалість таких перевірок? 5. Перелічіть обов'язкові реквізити податкової декларації з податку на прибуток підприємств. У яких випадках подається уточнююча декларація? 6. Розкрийте порядок оскарження рішень податкових органів у разі виявлення помилок або зловживань під час перевірки податку на прибуток.
6	<p>Тема. Контроль оподаткування доходів громадян.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «оподаткування доходів громадян». Який податок є основним у цій сфері? 2. Охарактеризуйте основні види доходів фізичних осіб, що підлягають оподаткуванню. 3. Назвіть ставки податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) в Україні. У яких випадках застосовується ставка 18%, 5%, 9%? 4. Поясніть, яку роль відіграє військовий збір у системі оподаткування громадян. 5. Опишіть функції Державної податкової служби України у сфері контролю за

	<p>оподаткуванням доходів громадян.</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Що передбачає обов'язок громадянина подати річну декларацію про майновий стан і доходи? Хто зобов'язаний її подавати? У які строки? 7. Яка відповідальність передбачена за неподання декларації або ухилення від сплати ПДФО? 8. Охарактеризуйте порядок проведення перевірки правильності утримання, повноти та своєчасності перерахування до бюджету податку на доходи фізичних осіб: достовірність об'єкта оподаткування; 9. Охарактеризуйте порядок проведення перевірки правильності подання до податкових органів декларацій про доходи громадян.
7	<p>Тема. Контроль справляння рентних платежів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «рентна плата» відповідно до Податкового кодексу України. Які види рентної плати існують? 2. Охарактеризуйте механізм визначення бази оподаткування для кожного виду рентної плати. 3. Опишіть повноваження контролюючих органів у сфері справляння рентної плати. Які органи здійснюють контроль? 4. Назвіть основні документи платника рентної плати, що перевіряються податковими органами. 5. Опишіть порядок подання податкової звітності з рентної плати: форма декларації, строки подання, строки сплати. 6. Охарактеризуйте порядок проведення камеральної перевірки податкової звітності з рентних платежів. 7. Охарактеризуйте порядок проведення документальної перевірки правильності обчислення та сплати рентних платежів.
8	<p>Тема. Контроль нарахування та сплати місцевих податків і зборів.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні види місцевих податків і зборів в Україні. Які з них є обов'язковими для сплати всіма суб'єктами? 2. Охарактеризуйте повноваження місцевих органів влади у справлянні та контролі місцевих податків і зборів. 3. Розкрийте поняття бази оподаткування для основних місцевих податків (наприклад, податок на нерухомість, єдиний податок). 4. Повноваження місцевих органів влади щодо запровадження місцевих податків і зборів 5. Камеральна перевірка податкової звітності місцевих податків і зборів. 6. Особливості контролю справляння єдиного податку. 7. Опишіть порядок подання декларацій та сплати місцевих податків і зборів. Які документи подаються? Які строки встановлено для сплати? 8. Перелічіть основні види контрольних заходів, які можуть здійснювати податкові органи щодо місцевих податків і зборів. 9. Поясніть процедуру оскарження рішень контролюючих органів у сфері місцевих податків і зборів. <p>Тема. Митний контроль.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте визначення поняття «митний контроль» та його основні цілі. 2. Перерахуйте основні види митного контролю, що здійснюються на митниці. 3. Охарактеризуйте повноваження митних органів під час проведення контролю. 4. Опишіть основні документи, які необхідно подати для проходження митного контролю. 5. Поясніть процедуру оскарження рішень митних органів.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ п/п	Назва теми	Завдання	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні та організаційні основи податкового менеджменту.	Опрацювати документи, що регламентують діяльність системи контролю оподаткування, схему проведення податкового контролю, визначити права платників податків. визначити обов'язки платників податків, компетенцію подакових органів згідно з чинним законодавством України.	8
2	Тема 2. Облік платників податків.	Визначити за якими критеріями платників відносять до категорії великих платників податків, які дані включаються до інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб, в яких випадках використовуються дані фонду Державного реєстру фізичних осіб, охарактеризувати складові частини облікової справи платника податків та зміст кожної з них, назвати джерела формування інформаційного фонду Державного реєстру фізичних осіб.	8
3	Тема 3. Облік податкових надходжень.	Визначити на підставі яких документів здійснюється нарахування податків на особистому рахунку платника, охарактеризувати в яких випадках нараховується пеня, в яких випадках нараховуються штрафні санкції в автоматичному режимі, якому випадку нараховуються пеня і штрафні санкції.	8
4	Тема 4. Порядок погашення податкового боргу.	Опрацювати порядок погашення недоїмки, шляхи ліквідації податкової заборгованості, методи визначення податкових зобов'язань і терміни їх виконання, в яких випадках контролюючий орган надсилає податкове повідомлення платнику податків, конфлікт інтересів та оскарження дій податкових органів.	8
5	Тема 5. Види перевірок податковими органами.	Визначити види перевірок фіскальних органів, чи можна камеральну перевірку вважати аудитом, умови проведення планової та непланової перевірок, структуру акту документальної перевірки, розкрити порядок оскарження дій посадових осіб фіскальних органів за результатами перевірок.	8
6	Тема 6. Контрольна діяльність податкових органів у сфері непрямого оподаткування.	розкрити послідовність перевірки декларацій з ПДВ та акцизного податку, назвати періодичність надання податкових декларацій з ПДВ та акцизного податку, особливості проведення документальних перевірок з ПДВ та акцизного податку, вимоги щодо застосування податкових пільг з ПДВ та акцизного податку.	9
7	Тема 7. Контроль нарахування та сплати податку на	розкрити послідовність перевірки декларацій з податку на прибуток підприємств, назвати періодичність надання податкових декларацій з	9

	прибуток.	податку на прибуток підприємств, особливості проведення документальних перевірок, вимоги щодо застосування податкових пільг з податку на прибуток підприємств.	
8	Тема 8. Контроль оподаткування доходів громадян.	розкрити послідовність перевірки декларацій про доходи в майновий стан, назвати періодичність надання податкових декларацій про доходи в майновий стан, особливості проведення документальних перевірок, вимоги щодо застосування податкових пільг з податку на доходи фізичних осіб.	8
9	Тема 9. Контроль справляння рентних платежів.	розкрити послідовність перевірки декларацій з рентних платежів, назвати періодичність надання податкових декларацій з рентних платежів, особливості проведення документальних перевірок, вимоги щодо застосування податкових пільг з рентних платежів.	8
10	Тема 10. Контроль нарахування та сплати місцевих податків і зборів.	розкрити послідовність перевірки декларацій з місцевих податків і зборів, назвати періодичність надання податкових декларацій з місцевих податків і зборів, особливості проведення документальних перевірок, вимоги щодо застосування податкових пільг з місцевих податків і зборів.	8
11	Тема 11. Митний контроль.	розкрити послідовність перевірки митних декларацій, особливості проведення перевірок митних декларацій, вимоги щодо застосування пільг.	8

*Самостійна робота студентів з дисципліни «Податковий менеджмент» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни. Оцінювання самостійної роботи здійснюється в межах балів, виділених на тему.

Методи навчання

- вербальні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси, ресурси, web-конференції, вебіари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням, за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням системи Moodle.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю:

- усне опитування;
- письмове опитування;

- перевірка практичних завдань;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.

Форми контролю: залік.

**Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю
Розподіл балів, які отримують студенти**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)											Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	40	100
7,5	7,5		7,5		7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5		

Критерії оцінювання:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за (опитування, тестування, розв'язання задач), виконання завдань для самостійної роботи – 7,5 балів за кожне заняття. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 22,5 балів; 2 модуль – 37,5 балів (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі заліку і в терміни, передбачені графіком навчального процесу, шляхом усного спілкування викладача з здобувачем з врахуванням результатів поточного контролю. У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Оцінка передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
5 (відмінно) А (90 – 100)	<p>Здобувач вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – має всебічні і глибокі знання навчального матеріалу за програмою дисципліни; – засвоїв знання щодо теоретичних засад податкового менеджменту; – глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем податкового менеджменту. 	<p>Здобувач вищої освіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – вміє вільно виконувати практичні завдання, передбачені програмою; – вміє використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; – дає вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; – демонструє навички творчого мислення.
4 (дуже добре) В (80-89)	<ul style="list-style-type: none"> – показав повні знання навчального матеріалу за програмою курсу, здатний до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, ознайомився з додатковою літературою, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – успішно виконав передбачені програмою практичні завдання без суттєвих зауважень; – вміє використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
4 (добре) С (70-79)	<ul style="list-style-type: none"> – показав достатні знання навчального матеріалу за програмою курсу, має здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; – опрацював основну літературу, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – вдало виконав передбачені програмою практичні завдання без критичних зауважень; – здатний використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
3 (задовільно) D (60-69)	<ul style="list-style-type: none"> – має достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає неточності при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; – не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
3 (задовільно) Е (50-59)	<ul style="list-style-type: none"> – має знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, який дозволяє подальше навчання; – ознайомився з основною літературою, рекомендовану програмою. 	<ul style="list-style-type: none"> – виконав практичні завдання в межах програмних вимог; – допускає упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань. – не може пов'язати теоретичний матеріал з практичними

		завданнями.
2 (незадовільно) з можливістю перескладання FX (35-49)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає грубі помилки у відповідях; – має недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки. 	<ul style="list-style-type: none"> – допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; – показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
2 (незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання F (1-34)	<ul style="list-style-type: none"> – не володіє системою знань навчального матеріалу дисципліни; – допускає неприпустимі помилки у відповідях; – має рівень знань, який не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового прослуховування дисципліни. 	<ul style="list-style-type: none"> – не вміє вирішувати передбачені програмою практичні завдання; – не вміє орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Сутність, завдання та функції податкового менеджменту.
2. Принципи побудови системи податкового менеджменту.
3. Суб'єкти та об'єкти податкового менеджменту.
4. Структура та рівні управління податковим менеджментом в Україні.
5. Порядок реєстрації платників податків.
6. Державний реєстр фізичних та юридичних осіб — платників податків.
7. Особливості обліку платників єдиного податку.
8. Анулювання реєстрації платника податків: підстави та наслідки.
9. Методи обліку податкових надходжень до бюджету.
10. Класифікація доходів бюджету за видами податків.
11. Порядок звітності податкових органів щодо надходжень.
12. Проблеми та шляхи вдосконалення обліку податкових надходжень.
13. Поняття податкового боргу та механізм його погашення.
14. Черговість погашення податкового боргу.
15. Примусове стягнення податкового боргу: підстави та етапи.
16. Відстрочення (розстрочення) податкових зобов'язань.
17. Класифікація податкових перевірок.
18. Камеральна, документальна та фактична перевірки: особливості.
19. Права та обов'язки податкових органів і платників під час перевірки.
20. Результати податкових перевірок та їх оформлення.
21. Особливості контролю за сплатою ПДВ.
22. Система електронного адміністрування ПДВ.
23. Контроль за акцизним податком.
24. Механізми запобігання ухиленню від сплати непрямих податків.
25. База оподаткування податком на прибуток підприємств.
26. Податкова звітність з податку на прибуток.
27. Методи контролю правильності нарахування податку на прибуток.
28. Виявлення схем мінімізації податку на прибуток.

29. Джерела доходів громадян, що підлягають оподаткуванню.
30. ПДФО: ставки, нарахування, строки сплати.
31. Податкова знижка та її застосування.
32. Контроль за поданням декларацій громадянами.
33. Види рентної плати в Україні.
34. Особливості оподаткування за користування природними ресурсами.
35. Обчислення та сплата рентної плати.
36. Контрольна діяльність щодо рентних платежів.
37. Види місцевих податків і зборів.
38. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері оподаткування.
39. Механізми адміністрування місцевих податків.
40. Особливості контролю за нарахуванням і сплатою місцевих податків.
41. Сутність та завдання митного контролю.
42. Форми здійснення митного контролю.
43. Суб'єкти та об'єкти митного контролю.
44. Порядок проведення митного огляду.
45. Порухення митних правил та відповідальність.
46. Зони митного контролю та митне оформлення.
47. Митний аудит та система управління ризиками у митній справі.

Зарахування результатів неформальної освіти

Зарахування результатів неформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці освітнього компонента відбувається згідно діючого в Університеті «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>

Здобувач освіти має право на перезарахування результатів неформального навчання в межах дисципліни «Податковий менеджмент». Студент може пройти відповідні онлайн-курси на освітніх платформах та/або використати інші варіанти неформальної освіти. Тематика таких методів навчання має відповідати програмі дисципліни та попередньо погоджується з викладачем дисципліни.

Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання.

Рекомендована література

Основна

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n6341>
2. Митний кодекс України: закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Бюджетний кодекс України : Закон України від 7.10.2010 р. №2592-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08 липня 2010 р. N 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
5. Про Митний тариф України : Закон України від 04 червня 2020 р. № 674-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>
6. Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців : Закон України від 15 травня 2003 р. № 755 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби

та у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні : Закон України від 05 липня 2012 р. № 5083-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5083-17#Text>

8. Про створення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України : Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-96-%D0%BF#Text>

9. Порядок обліку платників податків і зборів : Наказ Міністерства фінансів України від 9 грудня 2011 р. № 1588. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text>

10. Про затвердження Порядку ведення органами Державної фіскальної служби України оперативного обліку податків і зборів, митних та інших платежів до бюджетів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Наказ Міністерства фінансів України від 12 січня 2021 р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0321-21#Text>

11. Про затвердження Порядку оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами : Наказ Міністерства фінансів України від 21 жовтня 2015 р. № 916 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#Text>

12. Перелік достатніх підстав, які надають податковим органам право на проведення документальної позапланової виїзної перевірки платника податку на додану вартість для визначення достовірності нарахування бюджетного відшкодування такого податку : Постанова Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2010 р. № 1238. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1238-2010-%D0%BF#Text>

13. Порядок подання документів для застосування податкової соціальної пільги : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1227. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1227-2010-%D0%BF#Text>

14. Порядок подання органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та органами, що здійснюють реєстрацію місця проживання фізичних осіб, відомостей, необхідних для розрахунку податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки : Постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2012 р. № 476. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/476-2012-%D0%BF#Text>

15. Про внесення змін до порядку списання непогашених грошових зобов'язань або податкового боргу після ліквідації платника податків, не пов'язаної з банкрутством : Постанова Кабінету Міністрів України від 209 грудня 2020 р. № 1206. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1206-2020-%D0%BF#Text>

16. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру податкових накладних : Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF#Text>

17. Про затвердження Змін до Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 29 січня 2020 р. № 30. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0171-20#Text>

18. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної фіскальної служби при організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків : Наказ Державної фіскальної служби України від 31 липня 2014 р. № 22. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0022872-14#Text>

19. Про затвердження Порядку формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків : Наказ Міністерства фінансів України від 2 лютого 2015 р. № 524. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-15#Text>

20. Про затвердження форм документів, що використовуються у процесі відшкодування сум податку на додану вартість : Наказ Міністерства фінансів України від 13 липня 2016 р. № 606. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1069-16#Text>

21. Про затвердження Порядку обміну електронними документами з контролюючими органами : Наказ Міністерства фінансів України від 06 червня 2017 № 557. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0959-17#Text>

22. Про запровадження електронного сервісу для платників податків - юридичних

осіб : Наказ ДПА України від 11.02.2011р. №85. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0085837-11#Text>

23. Питання створення та запровадження електронного сервісу «Електронний кабінет платника податків : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2012 р. №1007-р. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1007-2012-%D1%80>

Додаткова

24. Nikiforov P., Abramova A., Zhavoronok A., Bak N., Yaremchuk V., Kulynych Y. Strengthening green taxation within the framework of fulfilling the green deal conditions in the context of formation of the environmental security system of EU countries. *International Journal of Sustainable Development and Planning*. 2024, Vol. 19, No. 3, pp. 1099-1109. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.190328>

25. Адміністрування податків : навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 282 с.

26. Аналітика та прогнозування соціально-економічних процесів і податкових надходжень : колект. Монографія. Київ : Компринт, 2019. 425 с.

27. Аранчій В.І. Податкові відносини суб'єктів підприємництва: управління та адміністрування : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2017. 474 с.

28. Артюх, О. В. Податковий аудит у системі фінансового контролю : монографія. Одес. нац. екон. ун-т. Одеса : Гельветика, 2018. 411 с.

29. Бак Н.А. Податкова система України: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2017. 142 с.

30. Бак Н.А. Податкова система. Фінанси, банківська справа та страхування. Грошовий обіг і публічні фінанси: підручник для бакалаврів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці, 2019. С. 240-296.

31. Бондаренко О.М. Теорія та практика вирішення податкових спорів: концептуальні засади : монографія. Київ : Людмила, 2019. 483 с.

32. Бурова Т.А. Практикум з податкового обліку і контролю : навч. посіб. Миколаїв, 2018. 175 с.

33. Варналій З.С., Романюк М.В. Податкова система : підручник. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Знання України, 2019. 567 с.

34. Воронська О.О. Податки в Україні : від теорії до практики : навч. посіб. 1-ше вид. Дніпро : Акцент , 2018. 463 с

35. Гетманцев Д.О., Коваль Ю.А., Нечай М. В. Адміністрування податкових платежів: проблеми теорії та практики: наук.-практ. посіб. Нац. шк. суддів України, Юрид. компанія Juritex, Платформа податк. Знань Taxlink. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 775 с.

36. Гетманцев Д.О., Семчик О.О., Шишканов О.А. Прямі реальні податки. Правова сутність та адміністрування : наук.-практ. посіб. Нац. шк. суддів України, Юрид. компанія Juritex. Київ : Юрінком Інтер, 2018. 370 с.

37. Греца Я.В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування: зарубіжний досвід та українська практика : монографія. Держ. ВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». Ужгород : РІК-У, 2020. 417 с.

38. Дема Д.І. Податковий менеджмент: навч. посіб. К.: Алерта, 2017. 256 с.

39. Жаворонок А. В., Щур Р. І., & Валаш О. С. Фіскальна вага непрямих податків у сучасній податковій системі. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. Серія: економіка, психологія та управління*. 2025. 4. <https://doi.org/10.54929/3041-2390-2025-04-03-02>

40. Жаворонок А., Попело О., & Щур Р. Роль податкової політики у забезпеченні фінансової стійкості держави в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2025. 76. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-97>

41. Жаворонок А.В. Податковий менеджмент: конспект лекцій. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2022. 110 с.

42. Жаворонок А.В., Шапошников К.С., Ткачук І.Я. Податковий менеджмент: навчальний посібник. Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та

інновацій, 2022. 220 с.

43. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І., Кізіма А.Я. Податковий менеджмент: підруч. К: Знання, 2008. 525 с.

44. Крупка М.І. Система адміністрування податків в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку : монографія. Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 446 с.

45. Олендер І.Я. Вплив режиму усунення подвійного оподаткування на виконання податкового обов'язку : монографія ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2020. 222 с.

46. Поддєрьогін А.М. Оподаткування суб'єктів підприємництва: презентаційний навч. посіб. К.: КНЕУ, 2014. 365с.

47. Попова С. М. Організація податкового контролю : навч.- практич. Посібник. К.: Центр учбової літератури, 2013. 290 с.

48. Редич О.В. Інформаційно-аналітичні технології в оподаткуванні : навч. посіб. Ун-т держ. фіск. служби України. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2019. 437 с.

49. Сидорович О.Ю. Передумови функціонування та логіка трансформації контролюючих інституцій з питань оподаткування в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2018. № 1. С. 70-80.

50. Сідляр В.В., Валігура В.А. Проблеми адміністрування митних платежів через призму фіскальних загроз. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9173>

51. Хомутенко В.П., Луценко І.С., Хомутенко А.В. Адміністрування податків, зборів, платежів: навч.посіб. Одеса: «Атлант», 2015. 314 с.

52. Щур Р.І., Жаворонок А.В. Основні підходи та сучасні виклики цифрової трансформації податкового адміністрування. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. 8 (48). С. 894-905. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8\(48\)-894-905](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-8(48)-894-905)

Інформаційні ресурси

53. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

54. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

55. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

56. Електронний кабінет платника. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua>

57. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>

58. Портал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

Політика академічної доброчесності

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами: «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha>; «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro->

[vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriiia-fedkovycha.](#)

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.